

การเมืองเรื่องทางเพศ : การบริหารจัดการความสัมพันธ์ทางการเมืองผ่านความสัมพันธ์ทางเพศ

ศักดิ์ชัย โพธิ์สัย¹, ดิเรก ต้วงลอย และ พระปลัดระพิน พุทธิสารโ

¹มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อีเมล: raphind@yahoo.com

วันรับบทความ: 18 พฤษภาคม 2565 วันแก้ไขบทความ: 4 มิถุนายน 2565 ตอรับบทความ: 8 มิถุนายน 2565

บทคัดย่อ

บทความนี้ ต้องการนำเสนอผลการวิเคราะห์เรื่องเพศสัมพันธ์ที่ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการสถานการณ์ทางการเมืองหรือทางเศรษฐกิจ โดยในบทความนี้ มีการนำเสนอ 4 ประเด็น คือ เพศสัมพันธ์หรือเมถุนธรรมในพระพุทธศาสนา เพศกับเรื่องการเมือง การปกครอง และความสัมพันธ์ระหว่างรัฐเพศกับการจัดการด้านเศรษฐกิจและทรัพยากร และเพศกับการจัดการความขัดแย้งและความรุนแรง

คำสำคัญ: น้ำกาม, การจัดการ, เพศ, ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ

Politicals of Sex : The Political Relationship Administration through Sexual Relations

Sakchai Posai¹, Direk Duangloy and Phrapalad Raphin Buddhisaro

¹*Mahachulalongkornrajavidyalaya University*

Email: raphind@yahoo.com

Abstract

The purpose of this article is to present the findings of a study of sexuality as a tool for managing political and economic situations. Four points are stated in this article: 1) Sexual relationships in Buddhism; 2) Sex and politics, government, and interstate relations; 3) Sex and economic and property management; and 4) Sex and conflict and violence management.

Keyword: cum, management, sex, gender relations

บทนำ

น้ำกาม ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิต (2554) หมายถึง น. น้ำเชื้อที่เกิดจากความกำหนัด แล้วเคลื่อนออกมาจากอวัยวะสืบพันธุ์ของเพศชาย, น้ำสุจิ ก็ว่า. แม่คำของ "น้ำกาม" คือ น้ำ โดยในแนวคิดนี้ต้องการสื่อให้เห็นว่าสังคมมนุษย์มีการใช้ความเป็นเพศ พฤติกรรมทางเพศ การแต่งงาน และการใช้ชีวิตคู่เป็นส่วนสำคัญในการบริหารจัดการ หรือใช้ความเป็นวิถีธรรมชาติมาใช้ในการบริหารจัดการทั้งในส่วนการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยความเป็นเพศที่หมายถึง การแต่งงานระหว่างเครือข่ายทางการเมือง การแต่งงานระหว่างกลุ่มทางธุรกิจ การแต่งงานในสายตระกูลเพื่อรักษาทรัพย์สินสมบัติ หรือวัฒนธรรมของการแต่งงานในกลุ่มสายตระกูลเดียวกันด้วยความเชื่อว่าเป็นเผ่าพันธุ์ที่บริสุทธิ์ โดยทั้งหมดเป็นภาพสะท้อนของลักษณะร่วมที่มีความเชื่อและการบริหารเป็นกลไกร่วม แต่นัยตรงข้ามเพศ การแต่งงาน น้ำกามก็ได้กลายเป็นเงื่อนไขของสงคราม ความขัดแย้ง การฆ่ากัน ประหัตประหารกันก็มีไม่น้อย ในบทความนี้จึงประสงค์มองผ่านมิติของความเป็นเพศ ที่ส่งผลเป็นการจัดการ การบริหาร และการเชื่อมประสานระหว่างกันทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม พร้อมกันนั้น เรื่องเพศ เป็นทั้งความแตกต่างระหว่างเพศ เป็นเครื่องหมายของอำนาจ เป็นเครื่องหมายของการป้องกันรักษา เป็นเครื่องหมายของการบริหารจัดการผลประโยชน์ร่วมกัน เราจึงเห็นเงื่อนไขแห่งความสอดคล้องกัน เงื่อนไขของการขัดกัน และการจัดการผลประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้นผู้เขียนจึงสนใจศึกษาประเด็นของเพศกับการเมือง เศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม ผ่านเหตุการณ์จริงที่เคยเกิดขึ้นมีขึ้นในอดีตซึ่งจะได้ทำการศึกษาต่อไป

แนวคิดเรื่อง “น้ำกาม” เพศ และปฏิสัมพันธ์ทางเพศ

สำหรับแนวคิดเรื่องน้ำกาม เพศ และปฏิสัมพันธ์ทางเพศในบทความนี้ต้องการสื่อว่าเพศสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ทางเพศ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ หรือระหว่างประเทศ ผ่านการจัดการ จัดวางและการยอมรับร่วมกัน เป็นเครื่องหมายหรือเป็นสัญลักษณ์ของการจัดวางตัวตนทางหน้าที่ การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และอื่น ๆ แต่นัยยะของการเขียนบทความนี้ต้องการสื่อไปถึงเพศ การมีเพศสัมพันธ์ การจัดวางตัวตนในฐานะเป็นผลร่วม หรือเป็นการจัดการร่วมระหว่างสังคมและสมาชิกในสังคมในการอยู่ร่วมกัน ผ่านพฤติกรรม “สังวาส” (สวาโส) และ “สังวาส” (พระระพิน พุทธิสาร, 2553) ในความหมายแรกเป็นบาลีที่แปลว่าการอยู่ร่วม ที่ส่งเสริมไปยังการปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกัน การสร้างวัฒนธรรมของการอยู่ร่วม รวมไปถึงการสร้างกฎ กำหนดเกณฑ์ในการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในองค์กรเป็นสำคัญ และก่อให้เกิดการขับเคลื่อนต่อ “ความเป็น” ตามภาระหน้าที่ของสมาชิกในสังคม

ส่วนสังวานัยที่ 2 เป็นนัยยะตามภาษาไทยที่สั้นแคบลง เป็นพฤติกรรมของการแสดงออกต่อพฤติกรรมทางเพศ โดยมุ่งไปที่เรื่องของ “เมถุนะ” ที่ว่าด้วยเรื่องของ “คนคู่” ที่จะพึงแสดงออกต่อกัน จนไปสู่ภาวะ ที่เรียกว่า “มีน้ำเป็นที่สุด” [บาลี - เมถุนธโม นาม โย โส อสทธมโม คามธมโม วสธมโม ทฎฐุลโล โอตกนติโก รหสโส ทวยสมาปตติ] (วิ.มหา. (ไทย/บาลี) 1/39/28) ของการแสดงออกนั้น สรุปง่ายๆ ก็คือการแต่งงาน การมีเพศสัมพันธ์ หรือสมสู่ โดยมีนัยยะแฝงต่อพฤติกรรมและการกระทำในบริบทที่หลากหลายทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มองไปสู่การบริหารจัดการระหว่างรัฐต่อรัฐ อำนาจภายในราชสำนัก หรือระหว่างครอบครัว โดยมองผ่านเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นจริง กรณีพระเจ้าพิมพิสาร กับพระ

เจ้าประเสนทิโกศล ที่บริหารความสัมพันธ์ผ่านผลประโยชน์ระหว่างประเทศด้วยการแต่งงานระหว่างน้องสาวของกันและกัน รัชกาลที่ 5 กับกลุ่มผลประโยชน์ภายในราชสำนัก เป็นต้น โดยทั้งหมดที่ยกตัวอย่างมาเป็นการบริหารความสัมพันธ์ผ่านเพศหญิงเพศชาย โดยมีผลประโยชน์เชิงเผ่งเป็นเครื่องค้ำยันเกี่ยวเนื่อง ซึ่งในบทความนี้จะได้ยกกรณีศึกษาเหล่านี้มาเทียบเคียงนำเสนอเพื่อยืนยันในประเด็นนี้ต่อไป

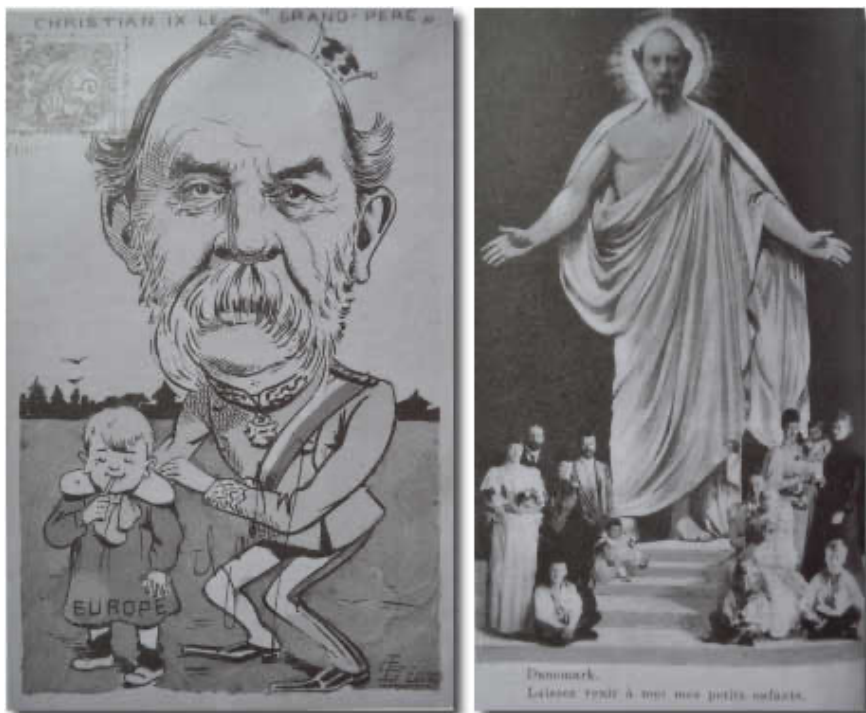
บริบทความเป็นเพศ กับท่าทีของความเป็นจริง

ความเป็นเพศระหว่างหญิงและชายก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์กันทั้งเชิงบวกและเชิงลบ เชิงบวกหมายถึงในฐานะผู้สร้างร่วมกัน ทางลบอาจไม่ได้เป็นส่วนเกื้อหนุนต่อการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในสังคม แปลว่าผู้หญิง หรือความเป็นเพศชายเพศหญิง เป็นสิ่งสร้างที่มาพร้อมกับสังคมดังปรากฏแนวคิดในอัครคัมภีร์ (มานพ นักการเรือน และคณะ, 2563; กันยารัตน์ จันทะบงค์ และคณะ, 2564) และแนวคิดในคัมภีร์ไบเบิล (Craig Roberts and Karl Hennecke, 1992) ที่สะท้อนคิดออกมาเป็นสิ่งสร้างจากพระเจ้าเป็นเจ้าที่เชื่อมั่นผู้มีเพศชายและเพศหญิง และถูกให้ปฏิบัติสัมพันธ์ทางเพศเป็นการเชื่อมต่อให้มนุษย์มีการสืบต่อตามช่วงเวลาและเงื่อนไขและเป็นสิ่งเร้าในกันและกัน ดังปรากฏเป็นพุทธพจน์ที่ว่า “เราไม่เห็นรูปอื่น เสียงอื่น กลิ่นอื่น รสอื่น การสัมผัสอื่น ที่ครอบงำจิต บุรุษได้ เท่ากับ รูป เสียง กลิ่น รส การสัมผัสของสตรี” (อ.เอก. (ไทย) 20/1-10/1-2) หรือในทางตรงกันข้าม “เราไม่เห็นรูปอื่น เสียงอื่น กลิ่นอื่น รสอื่น การสัมผัสอื่น ที่ครอบงำจิตสตรีได้ เท่ากับ รูป เสียง กลิ่น รส การสัมผัสของบุรุษ” (อ.เอก. (ไทย) 20/1-10/1-2) แปลว่าความเป็นเพศระหว่างหญิงและชายต่างเป็นเหตุเป็นผลเกื้อหนุนต่อกันและกัน ไปสู่การบริหารร่วมระหว่างเพศในการทำหน้าที่ของกันและกัน ตามภาระและหน้าที่ ดังนั้น ความเป็นเพศจึงถูกนิยามให้มีพฤติกรรมและการกระทำที่แตกต่างกันไป เช่น บทบาทของความเป็นแม่ผ่านความเป็นเพศหญิง บทบาทของภรรยา ส่วนความเป็นชายก็จะเป็นบทบาทของสามี

เพศ การเมือง การปกครอง และความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ

เมื่อถามถึง การแต่งงาน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศ ถูกทำให้เป็นเงื่อนไข แห่งการเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างกัน การเกิดขึ้นของรัฐต่อรัฐ หรือปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐ เกิดขึ้นภายใต้ความหลากหลาย แต่สิ่งหนึ่งที่ชัดเจนก็คือ ผลประโยชน์ ผ่านเงื่อนไขต่าง ๆ แต่เงื่อนไขหนึ่งก็คือการสัมพันธ์กันทางเครือญาติผ่านการแต่งงานระหว่างเพศ พี่น้อง หรือความเป็นพี่เป็นน้องที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันด้วยเงื่อนไขแห่งความเป็นเพศเป็นสำคัญ ดังกรณี สมัญญานาม “พ่อตาของยุโรป” ซึ่งเป็นคำเรียกของกษัตริย์คริสเตียนที่ 9 แห่งเดนมาร์ก (Christian IX of Denmark, ค.ศ. 1863-1906) ที่ทรงมีพระราชธิดา 2 พระองค์ คือเจ้าหญิงอเล็กซานดรา (Alexandra of Denmark, 1844-1925) ที่ทรงอภิเษกสมรสกับพระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่ 7 แห่งอังกฤษ (Edward VII/ค.ศ. 1841 – 1910) และเจ้าหญิงแดกมาร์ (Dagmar of Denmark/Empress Marie Feodorovna, ค.ศ. 1847-1928) กับพระเจ้าอเล็กซานเดอร์ที่ 3 แห่งรัสเซีย (Alexander III/ค.ศ. 1845 – 1894) ทรงเป็นกษัตริย์ที่มีบทบาทในการขึ้นนำทางการเมืองระหว่างประเทศผ่านเครือข่ายการแต่งงานของราชธิดาทั้ง 2 และในเงื่อนไขของพ่อตาลูกเขย กับประเทศเหล่านี้ความสัมพันธ์ของรัฐต่อรัฐ จึงเกิดขึ้นและเป็นไปทางสร้างสรรค์และพฤติกรรมในเชิงบวก (ไกรฤกษ์ นานา, 2555)

ในรัชสมัยของพระเจ้าซาร์ แห่งรัสเซีย (จักรพรรดินิโคลัสที่ 2 /ค.ศ. 1868 - ค.ศ. 1918) และพระเจ้าไกเซอร์ แห่งเยอรมัน (จักรพรรดิวิลเฮ็ล์มที่ 2/Wilhelm II,ค.ศ. 1859 –1941) ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 ภายใต้สถานการณ์อันตึงเครียดก่อนที่จะมีการเผชิญหน้าทางการทหาร พระเจ้าซาร์ซึ่งในบทต่อไปจะเป็นคู่สงคราม 29 กรกฎาคม 1914 ได้รับโทรสารจากพระญาติจากเบลลินใจความว่า “พระเจ้าไกเซอร์ทรงรับสั่งให้รัสเซียเป็น “ผู้ดู” ความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เพราะถ้ารัสเซียตัดสินใจเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยแล้ว สิ่งที่เกิดขึ้นในยุโรปจะเป็น “สงครามที่เลวร้ายที่สุด..” และความสัมพันธ์ของ 2 ราชวงศ์มีผลให้พระเจ้าซาร์หยุดการระดมพล แม้ในที่สุด “ทฤษฎีความเป็นญาติเป็นปัจจัยเหนี่ยวรั้งสงคราม” จะไม่เป็นจริงก็ตาม (สุรชาติ บำรุงสุข,2557)

ภาพที่ 1 ภาพล้อเลียนพระเจ้าคริสเตียนที่ 9 (ซ้าย) บรรยายเหนือภาพว่า “พ่อตาของยุโรป” (ขวา) บรรยายใต้ภาพว่า “พวกเด็ก ๆ เอ๋ยจงมาอยู่ในความคุ้มครองของข้าเถิด” (ไกรฤกษ์ นานา,2555)

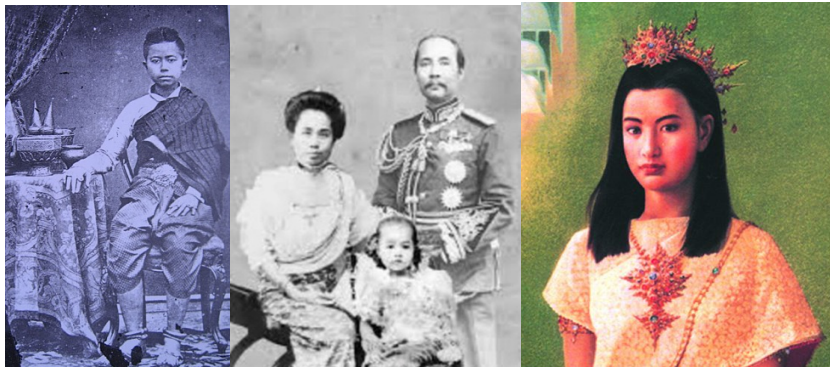
การที่ขุนนางถึงกับถวายบุตรสาว หลานสาวเป็นนางสนองพระโอษฐ์ ไปจนถึงเป็นสนม หรือมเหสีล้วนเกี่ยวเนื่องกับการปกครอง นัยหนึ่งสถาบันกษัตริย์ก็ต้องการการค้ำยันจากขุนนางที่มีอิทธิพลและเครือข่ายอันเกิดขึ้นในระหว่างรับราชการและวัฒนธรรมอำนาจ ในส่วนของขุนนางเองก็ต้องการอำนาจ ในการปกป้องรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มตน ดังกรณีของรัชกาลที่ 5 ทรงใช้กุศโลบายในการบริหารประเทศ เช่น การออกกฎหมายเลิกทาสอย่างละมุนละม่อมไม่ใช้วิธีการในการออกแบบที่เดียวด้วยเหตุผลในเรื่องของผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของกลุ่มทุนซึ่งล้วนเป็นขุนนางใหญ่ที่มีทาสจำนวนมาก รวมทั้งบุคคลเหล่านั้น ก็ล้วนเกี่ยวเนื่องในฐานะพ่อตา พี่เมีย ดังกรณีเจ้าพระยาศรียุวก์ (ช่วง บุนนาค,2351-2425) เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ขณะพระชนมพรรษา 16 ปี ในช่วงระหว่าง พ.ศ.2411-2416 จึงเป็นขุนนางใหญ่และมีอำนาจ ดังคำบันทึกทัศนคติของกรมพระยาดำรงราชานุภาพที่ว่า “ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 เป็นเสมือนแม่ทัพแล้ว สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ก็เป็นเหมือนเสนาธิการช่วยกันทำงานมาตลอดรัชกาลที่ 4” (ดำรงราชานุภาพ,

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา,2522) แต่อีกฐานหนึ่งคือเป็นพ่อตาของพระองค์ด้วย เป็นต้น ภาพลักษณ์ของการจัดสรรอำนาจ ระหว่างขุนนางและราชสำนัก ถือว่าต่างฝ่ายต่างได้ประโยชน์ ค้ายันราชบัลลังก์ และผลประโยชน์ของกลุ่มทุน ราชบัลลังก์ใช้กลไกของอำนาจที่ขุนนางสะสมไว้เดิมเป็นฐานในการค้ายันราชบัลลังก์ และกลุ่มขุนนางก็แสวงหาประโยชน์จากอำนาจและการช่วงชิงการเข้าไปสู่กระบวนการจัดสรรอำนาจด้วย ซึ่งเป็นสูตรสากลในแบบมีส่วนร่วมจนแม้กระทั่งปัจจุบัน

พระนางแคโรไลน์ มาทิลดา (Caroline Matilda of Great Britain,ค.ศ.2994-2318) ราชินีจากราชวงศ์ดอของอังกฤษ ในวัย 17 ชันษา ที่ถูก “บังคับ”ให้อภิเษกสมรสกับพระเจ้าคริสเตียนที่ 7 (Christian VII of Denmark,1749-1808) ประวัติศาสตร์เล่าไว้ว่าพระนาง “ร้องไห้ตั้งแต่อังกฤษถึงเดนมาร์ก” เพศกลายเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างอำนาจของ 2 ราชวงศ์ เมื่อพระนางมาอยู่ในราชสำนักแล้ว ได้ใช้ความเป็นเพศในการบริหารบ้านเมืองแทนพระเจ้าคริสเตียนที่ 7 ผู้มีความผิดปกติ และวิกลจริตที่ตรงตั้ง “สุนัขทรงเลี้ยงเป็นสมาชิกวุฒิสภา และให้ได้รับบำเหน็จจากท้องพระคลัง” โดยการตั้งชายชู้นายแพทยฮันน์ ฟรีดิช สตรูเอเนซี (Johann Friedrich Struensee,1737-1772) ที่เริ่มจากแพทย์ประจำพระองค์ เลขาธิการประจำพระองค์ และนายกรัชมุนตรีทำหน้าที่บริหารประเทศ จนเป็นเหตุของความไม่พอใจของฝ่ายตรงข้าม นำไปสู่การยึดอำนาจ และเนรเทศพระนางไปสู่พระราชวังต้องห้ามกลางเกาะ “ที่ปกคลุมด้วยหมอกและวิญญานสิ่งลึกลับ” จนกระทั่งสิ้นพระชนม์ จนได้ฉายาว่า “ผู้ถูกคุมขังตลอดชีวิต” และประหารนายกรัชมุนตรีชายชู้ด้วยการตัดมือที่ละข้าง แล้วตัดหัวเสียบประจาน โดยการประหารนี้ ฝ่ายปฏิวัติ ได้ให้พระนางแคโรไลน์ มาทิลดา ทอดพระเนตรด้วย (ขจรจันทร์ (แปล),2553) หรือบุคคลอื่นในประวัติศาสตร์ของพระนางซูอีไทเฮา (Cixi Tàihòu; ค.ศ. 1835 1908) จอมนางผู้อยู่เบื้องหลังของอำนาจกษัตริย์กว่า 5 พระองค์ หรืออาจเรียกว่ากษัตริย์ตัวจริงแห่งราชสำนักในยุคราชวงศ์ก่อนเป็นสาธารณรัฐในยุคต่อมา (Laidler, Keith,2003) สมเด็จพระนางแคทเทอลีน (Sophie Auguste Friederike von Anhalt- Zerst; ค.ศ. 1729 –1796) กษัตริย์หญิงกับความภาคภูมิใจในยุคทองของรัสเซีย ที่แวดล้อมไปด้วยสุภาพบุรุษในหลากหลายตำแหน่ง (Sergeant, Philip W., 2004) บูเช็กเทียน (Wǔ Zétiān, ค.ศ.624-704) กษัตริย์หญิงนักรบ ของจีนในยุคราชวงศ์ (Jiang, Cheng An,1998) หรือนางพระยาแม่อยู่หัวศรีสุดาจันทร์ (พ.ศ.-2091) พระมเหสีฝ่ายชาย ในสมเด็จพระไชยราชาธิราชรัชกาลที่ 13 แห่งอาณาจักรอยุธยา (พ.ศ. 2077–2089,13 ปี) พระอัครมเหสี ในขุนวรวงศาธิราช (พ.ศ.2046-2091) ผู้มีสิทธิในบัลลังก์เพียง 42 วัน (พ.ศ.2091) สมคบกับแม่อยู่หัวศรีสุดาจันทร์ สตรีผู้ใช้ความเป็นเพศในการได้มาซึ่งอำนาจในสมัยอยุธยา แย่งชิงราชบัลลังก์จากสมเด็จพระยอดฟ้า (พ.ศ. 2078-2091,ชนมายุ ประมาณ13 พรรษา/ ครองราชย์ พ.ศ.2089-2091,2 ปี) (พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) ,2553;พิเศษ เจียจันทร์พงษ์,2553) บุคคลเหล่านี้ล้วนใช้ปฏิสัมพันธ์ทางเพศของหญิงอันจะมีต่อชาย เป็นกลยุทธ์ต่อรองเพื่อให้เกิดการ ปฏิบัติตาม กระทำตาม รับคำสั่ง อันเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการอำนาจ การปกครอง และการป้องกันการช่วงชิง โดยใช้เพศชาย ที่เชื่อว่ามีเครื่องหมาย สัญลักษณ์ของความเข้มแข็งกว่า เป็นเครื่องป้องกัน รูปแบบในลักษณะดังกล่าวถูกใช้เป็นเครื่องมือ ถูกดำเนินการให้เป็นเงื่อนไข ถ่วงดุล และสร้างภาพลักษณ์ให้เกิดการยอมรับ หรือรวมไปถึงการสร้างเงื่อนไขต่อรองและการยอมรับต่ออำนาจ ดังกรณีของพระเจ้าปเสนทิโกศล กับเมืองกบิลพัสดุ์ ที่ถือตัวสำคัญตน ถือชาติพันธุ์ตัวเองสูงส่ง มีสถานะเป็นรัฐเอกราช มาสู่ขอเจ้าหญิงจากเมืองกบิลพัสดุ์แต่งงาน เพื่อต้องการเป็นญาติกับพระศาสนา (พระระพิน พุทธิสาร,2554) กับพระพุทธเจ้าเป็นได้ทั้งความจริง ข้ออ้าง

และการควมรวมในเชิงการปกครองระหว่างรัฐมคธ รัฐที่ใหญ่กว่า กับเมืองเอกราชชายขอบอย่างกบิลพัสดุ์ก็ได้ หรือกรณีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 กับหัวเมือง “ล้านนา” กรณีเจ้าหญิง “ดารารัศมี” (พ.ศ. 2416-2476) ที่เป็นได้ทั้งการควมรวม และการเกียวตองเป็นญาติ (โรม บุนนาค, 2563) หรือกรณีพระสุพรรณกัลยา (พ.ศ. 2095-2135) ตัวประกันหงษา ในคราวที่อยุธยาเสียกรุงครั้งที่ 1 เมื่อ พ.ศ. 2112 ที่เป็นทั้งการควมรวมทางอำนาจ และการสร้างเงื่อนไขต่ององในทางการเมือง จากรัฐที่เหนือกว่า ดังนั้นแนวคิดในเรื่องรัฐที่เหนือกว่า เป็นจริงและเป็นได้ทั้งปฏิสัมพันธ์และการจัดวางตัวตนระหว่างเทศ การจัดการทางเทศ อันเป็นเครื่องมือ นำไปสู่การได้มาซึ่งอำนาจ และการบริหารจัดการอำนาจ

ในบริบทปัจจุบัน มุมหนึ่งเป็นการวางยุทธศาสตร์ผ่านความสัมพันธ์พ่อตาลูกเขย พี่เมีย น้องเมีย สัมพันธภาพเหล่านี้เป็นการจัดวางความสัมพันธ์ที่มีเป้าหมายเพื่อการบริหารจัดการ ช่องว่างระยะห่าง และท่าทีระหว่างบุคคลต่อบุคคล อำนาจและช่วงชั้นอำนาจ รวมไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและเขตแดนอย่างชัดเจน แม้กระทั่ง การเมืองในประเทศไทย เราจึงได้ยินคำว่า “สภาผัวเมีย” ที่นำไปสู่การออกกฎหมายที่มีเจตนาป้องกันไม่ให้เกิดสภาในลักษณะดังกล่าวในสังคมไทย แต่นัยยะหนึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ความเป็นเทศ ความเป็นผัวเมีย ยังเป็นการจัดการทรัพยากร ผลประโยชน์ และอำนาจได้ด้วยเช่นกัน ซึ่งความเป็นผัวเมีย ไม่ได้จำกัดอยู่ที่ประเทศไทย แต่คงหมายถึงบริบททางสังคม ที่เป็นธรรมชาติ แปลว่า เทศกับการจัดการอำนาจเป็นของคู่กัน เราจึงเห็นบริบทการเมืองที่มีผัวเป็นประธานาธิบดี เมียเป็นต่อ ลูกเป็นต่อ รับช่วงกันเป็นทอด ๆ ก็แปลว่าเทศ และความเป็นเทศเกี่ยวเนื่องและสัมพันธ์ตามบริบทที่เป็นเงื่อนไขและไม่ใชเงื่อนไขในตัวเองด้วยเช่นกัน

ภาพที่ 2 พระองค์เจ้าหญิงยิ่งเยาวลักษณ์ธรรมาศสุตา (โรม บุนนาค, 2558) และเจ้าดารารัศมี (โรม บุนนาค, 2563) พระสุพรรณกัลยา (สุนทร ชุตินทรานนท์, 2565) สตรีในมิติทางประวัติศาสตร์ของราชสำนักไทยว่าด้วยความ เป็นเทศสตรี

เทศ น้ำกาม กับเศรษฐกิจ การบริหารจัดการสินทรัพย์

ธุรกิจน้ำกาม หรือมูลค่าทางเศรษฐกิจจากความเป็นเทศ เราจึงเห็นสินค้านานาชนิดสำหรับผู้หญิงที่มีเป้าหมายเพื่อการบริหารต่อความเป็นเทศ เป็นสำคัญ เราได้ยินรู้จัก “เจ้าพ่ออ่าง” ในความหมายคือการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับความเป็นเทศ หรือในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา เราจะได้ยินคำว่า “นครโสเภณี” ที่ควรจะแปลว่า “หญิง” ที่ทำให้มหานครไม่หลับใหล ถ้ามกลไกของการจัดการทางเศรษฐกิจผ่านความเป็นเทศเขาทำอย่างไรกัน คำไทยที่เราคุ้นชิน “เรือล่มในหนอง ทองจะ

ไปไหน” จนเป็นเพลงดังในอดีต ถือว่าเป็นแนวทางจัดการสินทรัพย์ผ่านความเป็นเพศ จนไปสู่การแต่งงาน หรือ ใช้เงินต่อเงิน ตามความเหมาะสมของตระกูล โดยแนวคิดเป็นเรื่องของการจัดการสินทรัพย์ อย่างมีเงื่อนไข “เงินต่อเงิน” อาจเป็นคำที่ใกล้เคียงเข้ามาอีกหน่อย แต่โดยแนวคิดเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างเพศ เป็น ปฏิสัมพันธ์ทางบวก ต่อกันและกัน

การแต่งงานของพระเจ้าปเสนทิโกศล (Pasenadi) กับนางวาสภขัตติยานีหนึ่งเพื่อประโยชน์ทางการเมืองและศาสนา (พระระพิน พุทธิสารโร, 2554) การที่พระเจ้าพิมพิสารแห่งแคว้นมคธกับการอภิเษกสมรสกับพระนางโกศลเทวีแห่งแคว้นโกศล (Bhikkhu Amritananda, 1983) Network Marriage หรือ เครือข่ายที่เกิดจากการแต่งงาน จึงมีเป้าหมายเพื่อการจัดการผลประโยชน์ระหว่างรัฐต่อรัฐ อาจรวมไปถึงกลุ่มผลประโยชน์ในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมร่วมกัน การแต่งงานของขุนนางกับชนชั้นปกครอง มุมหนึ่งก็คือการจัดการสินทรัพย์ของขุนนาง กับสถาบันกษัตริย์เพื่อจะยังคงรักษาอำนาจของการปกครองและการเข้าใกล้ทรัพยากรทางการเมืองและเศรษฐกิจ ดังกรณีของสมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค, 2351-2426) ที่เป็ “ผู้สำเร็จราชการแทน” แต่ในอีกตำแหน่งก็คือการเป็นพ่อตาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 บทบาทของเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (รัชกาลที่ 1, พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช, พ.ศ. 2325-2352) กับอีกฐานะคือเป็นพ่อตาของกษัตริย์แห่งราชวงศ์ธนบุรี (พระบาทสมเด็จพระเจ้าตากสิน, พ.ศ. 2310-2325) เมื่อมีการเปลี่ยนผ่านอำนาจการปกครอง ความชอบธรรมต่อการสถาปนาเป็นกษัตริย์จึงเป็นความ “ชอบธรรม” ที่จะค้าขายสิ่งที่สร้างไว้เดิม มุมหนึ่งเป็นเรื่องของการจัดการผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างรัฐต่อรัฐ รัฐต่อบุคคล หรือบุคคลต่อบุคคล การจัดการสินทรัพย์ผ่านการเชื่อมสัมพันธ์ด้วยเพศจึงเกิดขึ้น เราจึงเห็นการแต่งงานของกลุ่มสายตระกูลที่มีทรัพย์มาก แต่งกับผู้มีทรัพย์มาก ตระกูลดังกับตระกูลดัง ไฮโซกับไฮโซ หรือวงศ์กันใด ก็สัมพันธ์กันด้วยวงศ์กันนั้น เป็นต้น เป็นการจัดวางความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันด้วยการเกี้ยวพาราสี ผ่านระบบเครือญาติด้วยการแต่งงานระหว่างเพศชายและเพศหญิง

เพศกับการสร้างวัฒนธรรม ประเพณีและสังคม

แนวคิดที่สำคัญประการหนึ่งในเรื่องความเป็นเพศ หรือวิถีวัฒนธรรมแห่งการแต่งงาน สะท้อนแนวคิดในเรื่องวิถีทางวัฒนธรรม เราจึงเห็นการแต่งงานในกลุ่มเครือญาติ กรณีของกลุ่มชนบางกลุ่มชน หรือบางเผ่าที่ปรากฏนับแต่อดีต กรณีของศากยวงศ์ที่แต่งงานในกลุ่มของพี่น้องด้วยกันด้วยความเชื่อในเรื่องของความบริสุทธิ์ของเผ่าพันธุ์ หรือการไม่ผสมข้ามเผ่าพันธุ์อื่น ๆ จึงทำให้ความเป็นเผ่าพันธุ์ดูเข้มข้น ซึ่งกษัตริย์ไทยในอดีตก็มีแนวคิดในเรื่องความบริสุทธิ์ของเผ่าพันธุ์ ได้มีการแต่งงานกันในกลุ่มเครือญาติ พี่กับน้องที่ผสมข้ามรวมเป็นเอกลักษณ์และหรือวัฒนธรรม รวมไปถึงการแต่งงานของคนไทยเชื้อสายจีน ที่นิยมแต่งงานในกลุ่มสายญาติ เหล่านี้เป็นการสะท้อนเรื่องโลกทัศน์ ความเชื่อในการจัดการต่อความเชื่อในเรื่องสินทรัพย์ การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว โดยมีผลประโยชน์ทางธุรกิจ การเงิน และการบริหารสินทรัพย์ ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสังคม

แนวคิดแห่งเผ่าพันธุ์ หรือความเชื่อในเรื่องความบริสุทธิ์แห่งสายเลือด หรือมุสลิมใช้แนวคิดทางศาสนาอธิบายในเรื่องการแต่งงานระหว่าง “ศาสนา” ต้องเป็นศาสนาเดียว ข้ามศาสนาจะเป็นเรื่องผิดบาปต่อสิ่งเชื่อ ทั้งมีแนวคิดในเรื่องความเป็นเพศที่มนุษย์ชนเผ่าต่างๆแล่นด์ ที่เชื่อว่าสตรีเป็นสมบัติของผู้ชาย เช่น

เมื่อพ่อตายแม่จะตกเป็นสมบัติของลูกชายคนโต เมื่อพี่ชายคนโตตาย แม่ และพี่สะใภ้คนโต จะตกเป็นของผู้เป็นน้องของคนที่สอง (Oppitz, Michael, Thomas Kaiser, Alban von Stockhausen & Marion Wettstein, 2008) มองมุมหนึ่งเป็นวิถีวัฒนธรรม ที่ปฏิบัติกันอยู่ในหมู่กลุ่มโดยใช้แนวคิดเรื่องเพศ และการปฏิสัมพันธ์ทางเพศเป็นเงื่อนไข จึงจัดเป็นวิธีการหนึ่งในการสร้างสรรค์ “วิถี” ของกลุ่มเฉพาะไว้

ภาพที่ 3 (ก) จักรพรรดินีนาถแคทเธอรีนที่ 2 แห่งรัสเซีย (ข) ซูฉีไทเฮา (ค) แคโรไลน์ มาทิลดาแห่งบริเตนใหญ่ (Wikipedia, 2022) ในบริบทของความเป็นเพศกับการบริหารและจัดการในทางการเมือง

เพศกับความขัดแย้งและความรุนแรง

ความรุนแรงผ่านความเป็นเพศในระดับบุคคลเราอาจเห็นการฆ่าประหัตประหารกันด้วยการแย่งสามีแย่งภรรยา ซึ่งเป็นการใช้ความรุนแรง แต่นัยยะของความเป็นเพศได้กลายเป็นเงื่อนไขไปสู่ความรุนแรงเพื่อให้ได้มา ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรมสัญชาตญาณดั้งเดิมของสัตว์ที่ใช้ความรุนแรงในการแย่งตัวเมียในช่วงฤดูผสมพันธุ์หรือใช้ความรุนแรงนั้นเพื่อได้การครอบครองความเป็นเพศที่ต่างจากตัว เมื่อย้อนมาสู่ความเป็นมนุษย์ พฤติกรรมความรุนแรงที่ปรากฏทางสื่อชนิดต่าง ๆ เราจึงเห็นความรุนแรงผ่านความเป็นเพศระหว่างหญิงชายที่เป้าหมายเพื่อให้ได้การครอบครองความเป็นเพศเฉพาะ เพศเดียวกัน ต่างเพศ แต่เป้าหมายเพื่อให้ได้ ไม่เสีย หรือเมื่อเสียคนอื่นต้องไม่ได้ จนกระทั่งกลายเป็นพฤติกรรมและการกระทำที่เป็นปกติทางสังคม ที่สามารถทำได้ และหรือจะยังคงกระทำอยู่เพื่อเป็นการแสดงออกต่อสัญญาณทางเพศ หรือการครอบครอง หากเอาแนวคิดในเรื่องของการก่อสงครามเพียงเพราะเพศ อาจเห็นการคุกคามผ่านความเป็น “เพศ-การแต่งงาน” ของพระเจ้าปเสนทิโกศล ที่ประสงค์เป็นญาติของพระพุทธเจ้าด้วยการไปสู่ขอหญิงจากกบิลพัสดุ์ เพื่อมาเป็นมเหสี เป้าหมายเพื่อเป็นญาติ หรืออาจรวมไปถึงเป็นการคุกคาม ปกครองและควบคุมไปด้วย พฤติกรรมดังกล่าวได้กลายเป็นการสร้างรอยต่างกับอีกฝ่ายหนึ่งถือเป็นการคุกคาม การปลอมจึงเกิดขึ้นด้วยให้หญิงที่ไม่ใช่เจ้าหญิงตามที่ฝ่ายหนึ่งประสงค์ แต่ได้ “ทาสี” หรือเรียกว่าขอเพชร แต่ได้กรวดย่อมเป็นเพชรไป เมื่อทราบในภายหลัง จึงมีการแก้แค้นผ่านพฤติกรรมทางเพศ การแต่งงานจากเรื่องวิทูหกะในเบื้องต้น จนกลายเป็นการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ศากยวงศ์ตามที่ปรากฏเป็นหลักฐานในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา (พระธรรมปิณฑุ, 2553)

ความตายของเจ้าจอมทับทิม พระสนมของรัชกาลที่ 4 และกับพระครูปลัดแดง แห่งวัดราชประดิษฐ์ ที่ก่อนถวายตัวเป็นสนม ทั้งคู่เคยอยู่กินกันฉันท์ผัวเมีย จนเมื่อทับทิมถูกนำไปถวายเป็นนางสนมในพระราชวัง

แต่เจ้าจอมทับทิมได้แอบหนีออกจากพระราชวังมาอยู่ในวัดราชประดิษฐ์ ทำให้ต้องผิดกฎหมายเทียรบาล ได้รับโทษโบย ประหารชีวิต ใน พ.ศ.2410 ตามที่ปรากฏตามหลักฐานของแอนนา ลีโอโนเวนส์ (Anna Leonowens, 2374-2458) ครูฝรั่งในราชสำนัก สมัยรัชกาลที่ 4 ในหนังสือชื่อ *Romance of the Harem** (Anna Harriette Leonowens, 2017) ปัจจุบันมีศาลเจ้าจอมทับทิมตั้งอยู่ที่กรมแผนที่ทหาร ถนนกัลยาณไมตรี โดยศาลหันหน้าไปทางทิศใต้ไปทางวัดราชประดิษฐ์ ซึ่งสันนิษฐานว่าสร้างเพื่อเป็นอนุสรณ์แก่เจ้าจอม รวมถึงความตายของทิดโตและหม่อมยี่ง พระองค์เจ้ายิ่งเยาวลักษณ์ (หม่อมยี่ง, พ.ศ.2395-2429) พระราชธิดาองค์ใหญ่ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ.2347-2411) กับเจ้าจอมมารดาแพ (แพ ธรรมสโรช, พ.ศ.?-2404) ที่ภายหลังถูกถอดยศเป็น “หม่อมยี่ง” หลังมีเรื่องอื้อฉาวลักลอบได้เสียกับอดีต “ทิดโต” ที่เคยมาเทศน์ยังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม สึกไป และลักลอบเข้าวังได้เสียกัน จนตั้งครรภ์ ถูกโทษประหารชีวิต แต่รัชกาลที่ 4 เคยดูดวงแล้ว ได้ขอไว้กับรัชกาลที่ 5 เมื่อครั้งเป็น “กรมขุนพินิตประชานาถ” ความว่า “...ถ้าเจ้าได้เป็นใหญ่ในแผ่นดิน ในกระบวนการที่น้องทั้งหมด จะมีพระองค์หญิงหนึ่งองค์ และพระองค์ชายอีกองค์หนึ่ง ทรงกระทำความผิดเป็นมหันตโทษ ขอให้ไว้ชีวิตของพระองค์เจ้าที่เจ้าน้องทั้ง 2 พระองค์ด้วย” (ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา, 2522) ด้วยเหตุนี้โทษประหารจึงยกไว้ เพียงแต่รับราชสมบัติถอดยศ ถูก “จำสนม” (คุกฝ่ายใน) ลั่นพระชนม์ในปี พ.ศ.2429 ส่วนทิดโตผิดกฎหมายเทียรบาลทุกประการ (คันสนีย์ วีระศิลป์ชัย, 2555) ถูกโทษประหารชีวิต โดยการตัดศีรษะที่วัดตึก (ปัจจุบันคือวัดพลับพลาไชย) ทั้งยังเป็นที่มาของกฎหมายเทียรบาลที่ออกในสมัยรัชกาลที่ 5 ที่ห้ามพระไปเทศน์ในวังต้องมีอายุเกิน 45 ผู้จะไปฟังเทศน์ในวังต้องมีอายุเกิน 40 ปี ว่า “ห้ามมิให้พระภิกษุสงฆ์ที่มีพรรษาต่ำกว่ายี่สิบ ห้ามมิให้เข้ามาในพระบรมมหาราชวังชั้นใน ส่วนฝ่ายหญิงอุปาสิกาก็ให้พระธรรม ถ้าอายุต่ำกว่า 20 ปีแล้วไซ้ ห้ามมิให้ออกมาฟังเทศน์ ถืออุโบสถ ศีล ที่วัดพระศรีศาสดารามเป็นอันขาด ประกาศ ณ วันศุกร์ เดือน 3 แรม 11 ค่ำ ปีมะแม จักรพรรดิ 1248 อันเป็นวันที่ 6644 ในรัชกาลปัจจุบัน” (โรม บุนนาค, 2558) รวมไปถึงความตายของ “บุญเพ็ง หีบเหล็ก” (พ.ศ.2433-2462) อดีตนักโทษประหารด้วยดาบเป็นคนสุดท้ายในสังคมไทยในสมัยรัชกาลที่ 6 (พ.ศ. 2453-2468) ที่วัดภาษีเอี่ยม ริมคลองแสนแสบ ซึ่งนับหนึ่งพฤติกรรมของบุญเพ็ง เป็นความรัก การสมสู่ และการฆาตกรรมต่อเนื่อง อำพรางศพใส่หีบเหล็กถ่วงน้ำ จนเป็นที่มาของชื่อ “บุญเพ็ง หีบเหล็ก” (วินัย ทรัพย์พญา, 2545)

ความตายของ “รัสเซีย” ไปจนถึงความล่มสลายของ “ราชวงศ์โรมานอฟ-Romanovs” แห่งรัสเซีย เหตุผลหนึ่งเป็นเรื่องของ “จารีต” ทางเพศที่ผิดแผกไปจากครรลอง ภายใต้การครอบงำของ “รัสเซีย” (Grigori Yefimovich Rasputin, ค.ศ.1869 -1916) ที่ปฏิสัมพันธ์สมสู่ทางเพศกับสมาชิกในราชวงศ์จำนวนมาก จึงนำไปสู่ความเสื่อมต่อระบบสถาบันกษัตริย์ รวมทั้งการร่วมกันสังหาร “รัสเซีย” ต้นเรื่องและการล้มราชวงศ์

*ข้อเท็จจริงในประเด็นนี้นักประวัติศาสตร์โต้แย้งว่า เหตุการณ์นี้ไม่ปรากฏในหลักฐานอื่น ซึ่งในข้อเท็จจริงเจ้าจอม “สามารถลาออกจากไปแต่งงานใหม่ได้ หากประสงค์ ไม่ต้องลักลอบหนีออกไป” รวมทั้งบันทึกให้ข้อมูลว่าเป็นการประหารด้วยการ “เผา” ทั้งเป็น นักประวัติศาสตร์ก็แย้งว่า “ในประวัติศาสตร์ไทย” ไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีโทษประหารชีวิตด้วยการเผา หรือกรมพระยาดำรงราชานุภาพก็แย้งว่าในทำนองว่า “แอนนาแตงนิยายขายสำหรับเลี้ยงลูก”

และนำไปสู่โศกนาฏกรรมของราชสำนักในที่สุด (Massie, Robert K, 2004) จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น นับเป็นโศกนาฏกรรมของชีวิตต่อความเป็นเพศที่ถูกกำหนดด้วยจารีต หรือรวมไปถึงความรุนแรงทางเพศ ภาพสะท้อนเหล่านี้คือความจริงของอดีตและประวัติศาสตร์ สะท้อนความรุนแรงที่มาพร้อมกับเพศ การแย่งชิงที่ผสมทั้งในส่วนการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรมที่ผสมรวมกันอยู่ในตัวเองด้วย

ภาพสะท้อนพฤติกรรมและการกระทำที่เกิดขึ้นจาก “เพศ-น้ำกาม” ในฐานะการจัดวางความสัมพันธ์ของมนุษย์ในสังคม เราจึงเห็นคลื่นชีวิตของมนุษย์จากคนหนึ่งสู่คนหนึ่ง จากคนสู่คนจากความเกี่ยวเนื่องเป็นความเกี่ยวเนื่อง และสะท้อนออกมาเป็นความรุนแรง ดังนั้นในปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์เรื่องเพศ การสัมพันธ์ทางเพศ การแต่งงานมีหลากหลายกรณีมุมมองของการตีความ อธิบายความหรือให้ความหมายเพิ่มแต่สิ่งหนึ่งที่สะท้อนเป็นปรากฏการณ์และภาพลักษณ์ที่สำคัญก็คือ การเคลื่อนไปข้างหน้าของชีวิต ที่อาจครอบด้วยจริยธรรมทางสังคม ภาระ หน้าที่ และบทบาทร่วมของสมาชิกในสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันตามเหตุและผล จากช่วงสู่ช่วง แต่เป็นการกำหนดบทบาทในฐานะ หน้าที่ ตำแหน่งที่และการเป็น ทำให้พลังทางเพศที่มูมหนึ่งมีจริยธรรมทางศาสนาเป็นเครื่องกำกับ มีกฎเกณฑ์ทางศาสนาเป็นนัยยะของการเปลี่ยนผ่าน

มูมหนึ่งเราอาจเห็นความรุนแรงทางเพศ ปัญหาครอบครัว หรือลักษณะที่สัมพันธ์กับความเพศหญิงเพศชาย หรือเพศอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่กล่าว แต่นัยหนึ่งแปลว่าพฤติกรรมทางเพศได้กลายเป็นความรุนแรงดังปรากฏต่อหน้าสื่อ ผัวฆ่าเมีย ฆ่าทอม กะเทย ดี และอีกสารพัด แต่อีกนัยหนึ่งพฤติกรรมทางเพศได้กลายเป็นความรุนแรงแฝงเร้นที่มีอยู่ในปัจจุบัน แต่มองไปก็คือปรากฏการณ์หนึ่งของสังคมที่ต้องยอมรับหรือไม่สามารถปฏิเสธในตัวเองได้ด้วยเช่นกัน เพียงแต่สิ่งที่จะทำได้ คือการเฝ้ามองปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความใส่ใจ และเฝ้าระวังป้องกัน หรือปราม มิให้เกิดขึ้น หรือให้สักเพียงว่าสิ่งเหล่านี้เป็นปรากฏการณ์ของการเปลี่ยนผ่าน อย่าได้กระทำให้เกิดความรุนแรง หรือความรุนแรงแฝงเร้นจนกลายเป็นความสูญเสียที่เกินกว่าจะแก้ไข หรือป้องกันได้

บทสรุป

ความเป็นจริงในมิติประวัติศาสตร์ทางสังคมที่ศึกษาและยกมาสะท้อนให้เห็นว่าเป็นการจัดวางความสัมพันธ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมผ่าน ผ่าน สัมพันธภาพทางเพศ ที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละสังคมตามเงื่อนไขของแต่ละสถานที่และเวลา ในมิติเงื่อนไขที่แตกต่าง ที่ส่งผลให้เกิดเป็นทั้งวิถี วัฒนธรรม ประเพณี การเมือง เศรษฐกิจ และความรุนแรงผ่านเพศ โดยพฤติกรรมและการกระทำเหล่านั้นเป็นได้ทั้งการปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์ภายใต้กรอบตามขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี แต่อีกนัยหนึ่งเป็นความ “เร้น” จนกระทั่งกลายเป็นผลกระทบต่องานและศีลธรรมในเชิงสังคม ในหลากหลายบริบทประสบความสำเร็จกลายเป็นการเกื้อหนุนในเชิงสังคมกรณีของการแต่งงานข้ามสายตระกูลข้ามราชวงศ์จนเป็นพลังขับเคลื่อนร่วมกัน หลายบริบทกลายเป็นผลกระทบต่องาน สถานะ ความล่มสลายของราชวงศ์ และแม้กระทั่งชีวิต ความตาย แต่ทั้งหมดเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในบริบททางประวัติศาสตร์ที่น่าเสนอสะท้อนคิดภายใต้แนวคิดวิธีปฏิบัติปฏิสัมพันธ์ผ่านความเป็นเพศตามที่ได้อศึกษามา

เอกสารอ้างอิง

- ไกรฤกษ์ นานา. (2555). “เบื้องหลัง ความสัมพันธ์ไทย-เยอรมัน 150 ปี (ตอนจบ)
ข้อบกพร่องของไกเซอร์, ใน” ศิลปวัฒนธรรม ฉบับเดือนมกราคม 2555.
สืบค้น 15 เมษายน 2565,จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_77781
- กันยารัตน์ จันทะบงค์ และคณะ. (2564). พัฒนาการของมนุษย์ในอัครัญญสูตร.
วารสารสถาบันวิจัยพินิตธรรม. 8 (1),97-106.
<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/prij/article/view/245798/168821>
- ขจรจันทร์ (แปล). (2553). *เร้นรักราชินี (Sex with the queen / Eleanor Herman)*.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. (2522). *พระราชพงศาวดาร
กรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 5*, พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์.
- พิเศษ เจียจันทร์พงษ์. (2553). *การเมืองในประวัติศาสตร์ ยุคสุโขทัย-อยุธยา พระมหา
ธรรมราชา กษัตริย์ราช, พิมพ์ครั้งที่ 2*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- พระระพิน พุทธิสาร. (2553). “สังวาสในพระไตรปิฎก : หฤหรรษ์ และพรหมจรรย์”.
ใน *เพชฌัญญุตาในสังคมไทย : วิพากษ์องค์ความรู้และธรรมเนียมปฏิบัติเรื่อง
เพชฌัญญุตาในสังคมไทย*, สำนักงานเลขาธิการจัดการประชุมประจำปีเพชฌัญญุ
ศึกษาในสังคมไทย ครั้งที่ 2. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- _____. (2553). *ความรุนแรงในครั้งพุทธกาล : กรณีการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์
ศากยวงศ์*. สารนิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พระพุทธศาสนา).
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) และเอกสารอื่น. (2553).
คำให้การชาวกรุงเก่า, เอกสารอื่น, นนทบุรี : ศรีปัญญา.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มานพ นักการเรือน และคณะ. (2563). ศึกษาวิจัยตามแนวอัครัญญสูตร. *วารสารสิรินธร
ปริทรรศน์*. 21 (1),245-253.
<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jsr/article/view/240336/165434>
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554.
กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2565,จาก
<https://dictionary.orst.go.th/>.
- โรม บุนนาค. (2558). *รักข้ามกำแพงวัง-วัด!..พระองค์หญิงผู้ว่าเหว ออกนอกวังไปได้แค่
วัด พุดกับชายต้องครองเพศบรรพชิต..เลยเป็นโรคท้อมาน!!*. สืบค้น 15 เมษายน 2565. จาก
<https://mgronline.com/online/section/detail/9580000127021>
- _____. (2563). *ควีนวิกตอเรียคิดฮุบล้านนา ขอเจ้าดารารัศมีเป็นลูก! ร.5 ทรงแก้*

- เกม หมั่นเลย!! สืบค้น 15 เมษายน 2565. จาก
<https://mgonline.com/online/section/detail/9630000050636>
- วินัย ทรัพย์พญา. (2545). *บุญเพ็งหีบเหล็ก*. กรุงเทพฯ: สารคดี.
- คันสนีย์ วีระศิลป์ชัย. (2555). *ลูกท้าวหลานเธอ ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จในราชสำนัก*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: มติชน. 124-125.
- สุรชาติ บำรุงสุข. (2557). 37 วันอันตราย สู่สงครามโลกครั้งที่ 1. มติชนสุดสัปดาห์. 34 (1773), 36-37.
- สุนทร ชุตินธรานนท์. (2565). *ค้นหลักฐานชะตากรรมพระสุพรรณภักดี “ขัตติยนาถ” แห่งอยุธยา และเหตุสิ้นพระชนม์*. สืบค้น 15 เมษายน 2565. จาก
https://www.silpa-mag.com/history/article_12984
- Anna Harriette Leonowens. (2017). *Romance of the Harem*. CreateSpace Independent Publishing Platform.
- Bhikkhu Amritananda. (1983). *Kings of Buddha's Time*. BKK: Mahamakuta Rajavidyalaya Foundation Press.
- Craig Roberts and Karl Hennecke. (1992). *Men and Women of the Bible : Lives - Times - Events - Principles*. Retired April 15,2022.
From <https://www.jeffcitycoc.org/mwb1.pdf>
- Jiang, Cheng An. (1998). *Empress of China: Wu Ze Tian*,. Victory Press.
- Laidler, Keith. (2003). *"The Last Empress"*. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons Inc..
- Massie, Robert K .(2004). *Nicholas and Alexandra: An Intimate Account of the Last of the Romanovs and the Fall of Imperial Russia*. (Common Reader Classic Bestseller ed.). United States: Tess Press.
- Oppitz, Michael, Thomas Kaiser, Alban von Stockhausen & Marion Wettstein. (2008). *Naga Identities: Changing Local Cultures in the Northeast of India*. Gent: Snoeck Publishers.
- Sergeant, Philip W. (2004). *The Courtships of Catherine the Great*. Montana : Kessinger Publishing.
- wikipedia. (2022). *Catherine the Great*. Retrieved April 15,2022. from
https://en.wikipedia.org/wiki/Catherine_the_Great
- _____. (2022). *Empress Dowager Cixi*. Retrieved April 15,2022. From
https://en.wikipedia.org/wiki/Empress_Dowager_Cixi
- _____. (2022). *Caroline Matilda of Great Britain*. Retrieved April 15,2022. from https://en.wikipedia.org/wiki/Caroline_Matilda_of_Great_Britain